

N:o 20.

Ank. till Riksd. Kansli den 11 Mars 1878, kl. 5 e. m.

Lag-Utskottets Utlåtande, i anledning af väckta förslag om tilllägg till gällande föreskrifter om aktiebolag.

I sin till innevarande lagtima riksmöte afgifna, till Lag-Utskottet öfverlemnade embetsberättelse har Justitie-ombudsmannen anmärkt att, om någon ville anhängiggöra rättegång mot ett aktiebolag och stämde den person, hvilken han hade anledning antaga vara bolagets verkställande direktör och den, som för bolaget egde tala och svara, men denne icke hörsammade stämningen, det icke vore möjligt för käranden att inför domstolen ådagalägga, att han instämt rätt person, helst bevisning i sådant afseende måste hemtas ur bolagsstämmoprotokollen, hvilka bolaget icke hade skyldighet att tillhandahålla, hvaraf åter följde, att målet förfölle. Under anförande, att, om det för undanrödjande af nämnda olägenhet erforderliga stadgande infördes i Kongl. Förordningen om aktiebolag den 6 Oktober 1848, detsamma antagligen icke skulle anses bindande för andra än hädanefter bildade så beskaffade bolag, har Justitie-ombudsmannen derföre föreslagit, »att Riksdagen för sin del beslutar en förordning af ungefärligen denna lydelse:

»Hvarje aktiebolag, med undantag af bankbolag, hvarom Kongl. kungörelsen den 12 Juni 1874 handlar, åligger, att så snart sysslomän blifvit valde att utgöra bolagets styrelse för de företag, om hvilka bolaget sig förenat, samt att å bolagets vägnar tala och svara, genom dessa genast eller inom fjorton dagar efter det sådant val skett, hos rådstufvurätten eller domhafvanden i den ort, der bolagets styrelse enligt bolagsordningen har sitt säte, lemna uppgift å de valde styrelseledamöter-

nas namn samt tillika anmäla, huruvida desse gemensamt eller någon särskild bland dem eger att å bolagets vägnar tala och svara. Underlåtes detta, böte sysslomännen från 50 till 500 kronor. Rådstufvurätten och domhafvanden hålle sedan nämnda uppgifter och anmälanden för allmänheten tillgängliga.»

Vidare har Herr *Joh. Grape* uti en inom Andra Kammaren väckt och till Utskottets handläggning öfverlemnad motion, N:o 58, anført, att styrelse för aktiebolag, hvilken enligt 8 § i Kongl. förordningen den 6 Oktober 1848 egde att å bolagets vägnar tala och svara, vanligtvis inom eller utom sig utsåge en verkställande direktör eller förvaltare, som för bolaget handlade och vandlade, utan att tredje man, som med bolaget komme i affärsberöring, kunde ega kännedom om hvilka personer utgjorde bolagets egentliga styrelse och följaktligen borde af den, som blefve nödsakad mot bolaget föra talan, till domstol instämmas eller annars delgifvas offentlig myndighets beslut; och har motionären, som för undanrödjande af denna olägenhet ansett tillämpning uti ifrågakvarande fall af det i 11 kap. 8 § Rättegångsbalken med afseende å arfvingar i oskift bo medgifna stämningssätt äfven beträffande styrelse för aktiebolag lämpligen kunna användas, på grund häraf föreslagit: »att Riksdagen för sin del måtte besluta, det ofvannämnda § i lagen om aktiebolag skall erhålla följande lydelse:

Bolaget välje sysslomän, en eller flere, att utgöra bolagets styrelse för de företag, hvarom bolaget sig förenat, samt att å bolagets vägnar tala och svara. Består styrelsen af flere personer, böra stämningar och offentliga myndigheters beslut, hvilka skola styrelsen kungöras, delgifvas styrelsen på sätt 11 kap. 8 § Rättegångsbalken stadgar om delgifning af stämning å arfvinge i oskift bo. Alla skriftliga afhandlingar — — — en för alla och alla för en».

Den sålunda framhållna svårighet för allmänheten att med nu gällande lagbestämmelser i ämnet, i saknad af tillgång till kännedom om, hvilka personer utgöra aktiebolags styrelse, vid förefallande behof kunna mot sådant bolag bevaka sin rätt, har synts Utskottet, på sätt Justitie-ombudsmannen anmärkt, påkalla lagstiftningens mellankomst. Beträffande sättet, på hvilket denna mellankomst skall ega rum, anser Utskottet företräde böra lemnas åt Justitie-ombudsmannens förslag. Då Kongl. förordningen om aktiebolag den 6 Oktober 1848 i 8 § stadgar, att bolaget skall välja sysslomän, en eller flere, att utgöra bolagets styrelse för de företag, hvarom bolaget sig förenat, samt att å bolagets vägnar tala och svara, synes nämligen häraf såsom en gifven konsekvens böra följa, att i detta såsom i andra likartade fall kännedom om valets utgång skall kunna ur tillgängliga handlingar inhemtas.

Att, såsom Herr Grape yrkat, på aktiebolag tillämpa det i 11 kap. 8 § Rättegångsbalken medgifna sätt att stämma arfvingar i oskift bo, har, hufvudsakligen i anseende till svårigheten att afgöra, hvem som i detta fall motsvarade »den, som i boet sitter», Utskottet icke ansett sig kunna tillstyrka.

På grund af hvad nu anförts får Utskottet, som icke finner erforderligt att lemna rätten eller domhafvanden särskild föreskrift att hålla de hos dem gjorda anmälanden för allmänheten tillgängliga, värdsamt hemställa,

att Riksdagen ville för sin del besluta följande

»Förordning angående tillägg till gällande föreskrifter om aktiebolag.

Styrelse för aktiebolag, hvilket enligt Kongl. förordningen den 6 Oktober 1848 vunnit Konungens stadfästelse å sin bolagsordning, åligger att, då val till styrelse eller styrelseledamot skett, inom fjorton dagar derefter hos rätten eller domhafvanden i den ort, der styrelsen har sitt säte, göra skriftlig anmälan om valets utgång. Har åt särskild person uppdrag lemnats att i allmänhet för bolaget tala och svara, skall ock derom inom lika tid, sedan sådant uppdrag lemnades, enahanda anmälan ske. Försummas något af hvad sålunda är föreskrifvet, böte styrelsen från och med femtio till och med fem hundra kronor.»

Stockholm den 11 Mars 1878.

På Utskottets vägnar:

H. G. v. GEGERFELT.

Reservationer:

af Herrar *Samzelius*, Grefve *Mörner*, *Sundell* och *Magnus Jonsson*, hvilka inom Utskottet yrkat, att sista punkten i förslaget till förordning skulle erhålla följande lydelse: »Försummas något af hvad sålunda är föreskrifvet, böte *styrelsens ledamöter hvar för sig från och med tio till och med ett hundra kronor.*»
